

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kanzsalics Eszter jogtanácsos által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a Matuz és Tercsi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Matuz Norbert ügyvéd fél címe 2) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kezesi helytállás iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. január 22. napján kelt 18.P.21.894/2014/9. számú ítélete ellen a felperes által 10., az alperes által 11. sorszám alatt benyújtott fellebbezések folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek tizenöt napon belül 11.900 (tizenegyezer-kilencszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a másodfokú bíróság által kisebb részben kiegészített tényállás szerint a felperes jogelődje, mint támogató 2009. március 27. napján támogatási szerződést kötött a N Bt. kedvezményezettel a Közép-Magyarországi Operatív Program keretén belül. A KMOP-3.3.3-2008-0004. számú támogatási szerződésben a felperesi jogelőd a projekt megvalósításához az elszámolható költség 50 %-ának megfelelő, legfeljebb 357.362.133 forint támogatás megfizetésére vállalt kötelezettséget. A szerződő felek a projekt megvalósítási időszak kezdő időpontját 2008. szeptember 10. napján, míg a projekt fizikai megvalósulásának tervezett időpontját 2009. június 15. napján határozták meg.

A támogatási szerződésben vállalt biztosítékadási kötelezettség alapján a kedvezményezett a támogató részére átadta az alperes 2009. április 27. napján kelt készfizető kezességvállalási nyilatkozatát.

A kezességvállalási nyilatkozat 3. pontjában az alperes az alábbiak szerint vállalt kötelezettséget:

„A Zrt. ezennel kötelezettséget vállal arra, hogy a kedvezményezett helyett a jogosultnak készfizető kezesként helytáll abban az esetben, ha a kedvezményezett a támogatási szerződésben vállalt kötelezettségeit nem teljesítette és ezért őt a jogosult szabályszerűen a támogatás visszafizetésére kötelezte.

A készfizető kezességvállalás maximális összege (Ft)

Megvalósítási időszakra a támogatási összeg 100 %-a maximum 357.362.133 forint (2009.04.27-től-2009.12.31-ig)

Fenntartási időszakra a támogatási összeg 50 %-a maximum 178.681.067 forint (2010.01.01-től-2014.12.31-ig)"

A nyilatkozat 4.1. pontja az alábbiakat tartalmazta: „Ha a jogosult a kedvezményezettet szabályszerűen a támogatás visszafizetésére kötelezte, a beváltási kérelem benyújtásával igényelheti a készfizető kezességvállalás beváltását. A készfizető kezesség beváltása iránti kérelmet a Zrt. által rendszeresített formanyomtatványon kell benyújtani a Zrt.-hez a készfizető kezességvállalás *végső* határidején belül."

A felperesi jogelőd és a kedvezményezett a támogatási szerződést 2009. december 21. napján és 2011. február 25. napján módosították, a projekt fizikai megvalósulásának tervezett időpontját előbb 2010. május 31. napjára, majd 2011. április 30. napjára halasztották.

A támogatási szerződés alapján a felperesi jogelőd 2009. május 28. napján 125.076.747 forintot, 2010. március 24. napján 38.957.500 forintot, összesen 164.034.247 forintot fizetett ki a kedvezményezett részére.

A felperes jogelődje a közreműködő szervezet útján 2011. szeptember 30. napján kelt levelével a támogatási szerződéstől elállt és felhívta a kedvezményezettet a részére addig kifizetett 164.034.247 forint támogatási összeg Ptk. szerinti ügyleti kamattal növelt 30 napon belüli visszafizetésére. Az elállási nyilatkozatot a kedvezményezett 2011. október 3. napján átvette.

A felperes jogelődje a közreműködő szervezet útján 2012. január 12. napján kelt levelével és a teljesítéshez szükséges dokumentumok egyidejű megküldésével felhívta az alperest, mint készfizető kezest a teljesítésre. Az alperes a 2012. január 13. napján átvett felszólításban foglaltaknak nem tett eleget.

Az elsőfokú bíróság a 164.034.247 forint, ebből 125.076.747 forint 2009. május 28. napjától, míg 38.957.500 forint 2010. március 24. napjától a kifizetés napjáig járó jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatai, továbbá a tőkeösszeg után 2011. november 16. napjától a jegybanki alapkamat 1/3-ával megegyező mértékű késedelmi kamat és perköltség megfizetésére irányuló keresetet részben teljesítette és az alperest 82.017.123 forint, ennek 2012. január 21. napjától a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 1/3-ával megegyező mértékű késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 368.446 forint perköltséget. Rendelkezett a feljegyzett illetékről akként, hogy az alperest 750.000 forint eljárási illeték megfizetésére kötelezte, megállapítva, hogy a Magyar Állam terhén marad 750.000 forint eljárási illeték.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kitért arra, hogy az alperes a kezességvállaló nyilatkozatában a helytállási kötelezettségét mind összegében,

mind időtartamában korlátozta. Az alperes - perben kifejtett - feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel, a szavak általánosan elfogadott jelentése alapján a bíróság a kezesi nyilatkozatnak „a kedvezményezett helyett a jogosultnak készfizető kezesként helytáll abban az esetben, ha a kedvezményezett a támogatási szerződésben vállalt kötelezettségeit nem teljesítette és ezért őt a jogosult szabályszerűen a támogatás visszafizetésére felszólította” fordulata alapján megállapította, hogy a kezességvállalás kizárólag a támogatási összeg visszafizetésére vonatkozott, amelyet alátámasztottak a kezesi nyilatkozat „A készfizető kezességvállalás maximális összege (forint) Megvalósítási időszakra a támogatási összeg 100 %-a, maximum 357.362.133 forint” és „Fenntartási időszakra a támogatási összeg 50 %-a, maximum 178.681.077 forint” fordulatai, illetve az a tény, hogy a nyilatkozat nem tartalmazott kötelezettségvállalást kamatra, költségre.

A szavak általánosan elfogadott jelentése szerint pedig teljesen egyértelműnek találta az elsőfokú bíróság, hogy az alperes kizárólag a ténylegesen kifizetett támogatási összeg visszafizetésére és nem az igényelt támogatási keretösszegért vállalt teljesítési kötelezettséget. Ugyancsak az alperes - perben kifejtett - feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése alapján az elsőfokú bíróság a kezességi nyilatkozat tartalmának vizsgálata során megállapította, hogy az alperes kezesi helytállási kötelezettsége elsősorban nem a kedvezményezett által megvalósítani tervezett projekt „megvalósulási” és „fenntartási” időszakaihoz, hanem az abban megjelölt időpontokhoz kívánt igazodni. Ezért megalapozatlan volt az az alperesi védekezés, mely szerint a helytállási kötelezettség csak 2009. december 31. napjáig állt fenn. A kezességvállalási nyilatkozatban a kezességvállalás mértékét és annak hatályosságát az alperes teljesen egyértelműen rögzítette, amely szerint 2009. április 27. és 2009. december 31. közötti időszakban a támogatási összeg 100 %-áig, a 2010. január 1-je és 2014. december 31-e közötti időszakban a támogatási összeg 50 %-áig vállalt kötelezettséget.

Az elállást és a visszafizetésre felhívást 2011. október 3. napján közltek a kedvezményezettel, vagyis a 2010. január 1-je és 2014. december 31-e közötti időszakban, így az alperes a ténylegesen kifizetett támogatási összeg 50 %-ának megfizetésével tartozik a felperes felé. Az alperes nem tudott a támogatási szerződés módosításairól, azonban ezeknek nem is volt jelentősége a régi Ptk.273.§ (2) bekezdésének első fordulataira figyelemmel, mely szerint a kezes kötelezettsége az elvállalást követően nem válhat terhesebbé. Kitért arra is az elsőfokú bíróság, hogy az a körülmény, hogy a perbeli készfizető kezességvállalás megfelelt vagy sem a támogatási szerződés megkötése feltételül támasztott jogszabályi követelményeknek, a per mikénti eldöntését nem befolyásolhatta; ezt a körülményt, a megfelelést vagy annak hiányát a támogatóként szerződést kötő félnek kellett (volna) vizsgálnia a támogatási szerződés megkötése, de legalábbis a folyósítás megkezdése előtt.

Kitért arra is az elsőfokú bíróság, hogy a felperes okfejtésével szemben a perbeli kezességvállaló nyilatkozat nem bontó feltételt, hanem időhatározást (rég Ptk.229.§ (3) bekezdés) tartalmazott, vagyis biztosan bekövetkező jövőbeni eseményt, az

időmúlást, melynek bekövetkezte, az időpont elérése esetén az alperes kötelezettsége előbb csökken, majd megszűnik.

A pernek nem volt tárgya az alperes prudens működésének vizsgálata, így e körben is figyelmen kívül hagyta a peres felek nyilatkozatait az elsőfokú bíróság, különös figyelemmel arra, hogy az alperes semmiféle ellenőrzési jogosultsággal nem rendelkezett a kedvezményezett által megvalósulni vállalt projekttel kapcsolatban. A pernek nem volt tárgya az sem, hogy az alperes által nyújtott garancia mögött állt vagy sem állami viszontgarancia, ezért e körben sem folytatott le bizonyítást az elsőfokú bíróság.

Az alperes 2012. január 20. napjáig tehetett volna késedelem nélkül eleget a fizetési kötelezettségének, ezért a késedelem első napjától, 2012. január 21-től kötelezte a bíróság az alperest a keresetben foglaltak szerint az érdemi döntés korlátaira tekintettel a régi Ptk.301.§ (3) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamat megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet ellen mindkét fél fellebbezett.

A felperes kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a fellebbezésében leszállított keresete teljesítését. A Pp.146.§ (5) bekezdés c) pontjára is figyelemmel keresetét akként tartotta fenn, hogy az alperest 144.555.497 forint tőkeösszeg, ebből 125.076.747 forint után 2009. május 28. napjától számított, a jegybanki alapkamattal azonos mértékű ügyleti kamat, míg 19.478.750 forint után 2010. március 24. napjától számított, a jegybanki alapkamattal azonos mértékű ügyleti kamat, valamint a 144.555.497 forint tőkeösszeg után 2011. november 16. napjától a kifizetés napjáig, a késedellemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat egyharmadával megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni.

Tévesnek találta az elsőfokú bíróság ítéletének azon következtetését, hogy az alperes helytállási kötelezettsége a készfizető kezességvállalási nyilatkozat alapján nem a megvalósítani tervezett projekt fázisaihoz, hanem az abban megjelölt időpontokhoz igazodott és vitatta a kezességvállaló nyilatkozat 3. pontjának azon értelmezését is, hogy 2009. december 31. napját követően az alperes mindenféleképpen csak a támogatási összeg 50 százalékáért tartozik helytállással. Hivatkozott az 1959. évi IV. törvény 207.§ (1) bekezdésében foglalt értelmezési szabályra, azzal, hogy az elsőfokú bíróság tévesen vonta értékelési körbe az alperes perben kifejtett feltehető akaratát. Megítélése szerint az alperesi nyilatkozat 3. pontjának helyes értelmezése csak a megvalósítási és a fenntartási időszakra vonatkozó kifejezések és az azokhoz kapcsolódó határidők együttes értékelésével lehetséges: az alperesi nyilatkozatban szereplő időszak a Pp.207.§ (1) bekezdésének figyelembevételével a támogatási összeg kifizetésére vonatkozik. Értelmezésében a készfizető kezességvállalás maximális összege a 2009. december 31. napjáig kifizetett támogatási összeg tekintetében 100 %, a 2010. január 1. és 2014. december 31-ig terjedő időszakban kifizetett támogatási összeg tekintetében 50 %. Így az alperes helytállási kötelezettsége a 125.076.747 forint nagyságú első támogatási részösszeg tekintetében 100 %-ig, a 2010. január 1.

napját követően kifizetett második támogatási részösszeg, 38.957.500 forint tekintetében 50 %-ig terjed, ebből az alperes 19.478.750 forint megfizetésére köteles.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a kereset elutasítására irányult, másodlagosan felvetette az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének szükségességét is. Kiemelte, hogy az alperes nyilatkozata kötelezettségvállalást tartalmaz, melyet nem lehet kiterjesztően értelmezni. Az elsőfokú bíróság az alperes nyilatkozatának tartalmát nem az alperes feltehető akaratára és az eset összes körülményeire tekintettel, a szavak általánosan elfogadott jelentése alapján állapította meg, mivel az alperes a kezesi nyilatkozat kiemelt, korlátozást tartalmazó részében elsősorban kifejezetten a megvalósítási, illetve a fenntartási időszakot emelte ki a kötelezettségvállalás korlátozásaként. A megvalósítási időszak pontos tartama zárójelben került feltüntetésre, a támogatási szerződéshez igazodóan akként, hogy a 2009. június 15-i időponthoz hozzászámították a 90 napos véghatáridőt az utolsó kifizetési igénylésre, a 30 napos hiánypótlási határidőt és a 60 napos kifizetési határidőt. Az alperes tehát a 100 %-os kezesi felelősségét arra az időszakra korlátozta, amikor a támogatási szerződés alapján szabályszerűen a kedvezményezett részére támogatás kifizetésére sor kerülhetett. Az ezt követő, ún. fenntartási időszak feltételezi a projekt fizikai megvalósulását; az alperes arra az esetre, amennyiben a megvalósult projekt üzemeltetésére és vagyonkezelésére előírt kötelezettségeit nem teljesíti a kedvezményezett és emiatt a megvalósítási időszakban kifizetett támogatás visszafizetésére kényszerül, de azt nem teljesíti, 50 %-os helytállási kötelezettséget vállalt. Ebben az esetben azonban az alperes már számolt a megtérülés keretében azzal, hogy a kezesi szerződés kötelezettje rendelkezik a megvalósult projekttel, jelen esetben biogáz üzemmel.

A fentiek alapján alperes szerint nem lehet eltekinteni attól, hogy a fenntartási időszak el sem kezdődött, mert még annak megkezdése előtt a támogatási szerződéstől elállt a felperesi jogelőd. A felperesi jogelőd a második, 38.957.500 forint összegű kifizetést a kezesi nyilatkozatban megjelölt megvalósítási időszakon túl fizette ki a kedvezményezett részére és ekként egy olyan kifizetés után vár helytállási kötelezettséget az alperestől, amire a kezesi nyilatkozat megadásakor az egyáltalán nem számolható alperes, mivel 2009. december 31. után kifizetésre nem kerülhetett volna sor.

Az alperes a készfizető kezességet nem a támogatási szerződésből eredő, a kedvezményezettet esetlegesen terhelő teljes visszafizetési kötelezettségre vállalta, hanem annak egy mind időben, mind összegszerűségében pontosan körülhatárolt részére. A projekt megvalósítási időszakban bekövetkezett megrekedését figyelembe véve az alperes kezesi kötelezettsége 2009. december 31-ig állt fenn, mely határnap már lejárt, akár a beváltási kérelem előterjesztését, akár a felperesi elállás közlését vesszük figyelembe.

A peres felek fellebbezési ellenkérelme az ellenérdekű fél ellenkérelmével kapcsolatban annak elutasítására irányult.

A peres felek fellebbezései alaptalanok.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság a fellebbezésekben foglaltakra is figyelemmel kizárólag a készfizető kezességvállalási szerződés 4.1. pontjában foglalt, a „végső határidő”-re vonatkozó megfogalmazással egészítette ki, mivel azt a nyilatkozat mikénti értelmezése körében jelentősnek találta.

A helytállóan megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság érdemben is helyes jogi következtetést vont le, így a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal maradéktalanul egyetért.

A másodfokú bíróság az egyoldalú kezesi kötelezettségvállaló nyilatkozat tartalmának meghatározása során nem talált olyan indokot, mely a fellebbezésben kifejtett felperesi értelmezést - így azt, hogy a készfizető kezességvállalási nyilatkozat 3. pontjában foglalt időhatározás a támogatási összeg kifizetésének idejére vonatkozott, és ekként az ott megjelölt időszakban kifizetett támogatási összegek visszafizetésének elmulasztása miatt egyebekben időben korlátlanul helytállást vállalt az alperes - igazolhatta volna. Ezt az értelmezést nem csak a szavak általánosan elfogadott jelentése és a mondat szerkezet felépítéséből következő nyelvtani értelmezés cáfolta (a szövegben az időhatározás a készfizető kezességvállaláshoz kapcsolódik, a kezességvállalásnak az időhatározás az egyik, a támogatási összeg, illetve annak részaránya a másik paramétere, a készfizető kezességvállalás áll birtokos szerkezetben a maximális összeggel), hanem a 4.1. pont szövegezése is. Utóbbi szövegrészben az igényérvényesítés módját, mint teljesítési feltételt rögzíti a kezes, akként, hogy a készfizető kezességvállalás végső határidejére utal: ebből egyértelmű, hogy a készfizető kezességvállalás határidőhöz kötötten történt, a 3. pontban megjelölt határidők az igényérvényesítésre megszabott határidők, amelyek függetlenek attól, hogy mikor történt a támogatási összeg megfizetése a kedvezményezett részére.

Ugyancsak a 4.1. pont alapján egyértelmű az is, hogy az alperesi értelmezés sem védhető, mely szerint lényegében két, egymástól elkülönülő kezességvállalás történt volna, akként, hogy az alperes kezességet vállalt külön a megvalósítási időszakra, illetve attól részben függetlenül a fenntartási időszakra, és ezért a fenntartási időszak elmaradásával ténylegesen kizárólag az (eredeti) megvalósítási időszakra korlátozódott volna a kezesi helytállási kötelezettsége. Ennek is ellentmond a kezességi kötelezettségvállaló nyilatkozat 4.1. pontja, miután „a végső határidő” kitételből arra lehet következtetni, hogy a kezesi kötelezettségvállalás a teljes megjelölt időszakra, 2009. április 27-től 2014. december 31-ig (a „végső” határidőig) történt, a közbenső határidő 2009. december 31., amelynek csak annyiban van jelentősége, hogy az időtartam második szakaszában a kezesi kötelezettségvállalás a támogatási összeg 50 %-ára korlátozott.

Az elsőfokú bíróság tehát érdemében maradéktalanul helytállóan értelmezte a készfizető kezességvállalási nyilatkozat alapján a kezes által vállalt helytállási

kötelezettség tartalmát, idejét és mértékét. Így az eredeti megvalósítási időszakhoz igazodó és ilyenként nevesített időszakban visszakövetelt támogatási összeg egésze, míg az eredeti fenntartási időszakhoz igazodó és ilyenként nevesített időszakban visszakövetelt támogatási összeg fele része megfizetésével tartozik a kedvezményezett nem teljesítése esetén a kezes, ezen összegekért kell helytállnia. Miután a felperes, illetve jogelődje a második részidőszakban szólította fel eredménytelenül megtérítésre a kedvezményezettet, így a támogatási összeg 50 %-áig áll fenn a kezes helytállási kötelezettsége.

A fentiekre figyelemmel sem a felperes, sem az alperes fellebbezése nem volt teljesíthető, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - annak helytálló indokaira tekintettel - a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Mindkét fél pernyertes lett az ellenérdekű fél fellebbezése kapcsán, míg a saját fellebbezésükkel összefüggésben felmerült költségeiket maguk viselik.

Az alperes fellebbezése 82.017.123 forint pertárgyértékű volt, amely után a felperesnek a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése alapján járó jogi képviselői munkadíj a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés *b)* pontja, (5) bekezdése és 4/A.§-ában foglaltakra figyelemmel 1.330.257 forint. A felperes eredménytelen fellebbezésének pertárgyértéke 62.538.374 forint volt, az ezután az alperesnek javára számítható jogi képviselői munkadíj a fent felhívott jogszabály alapján 1.318.356 forint. Az egyes peres feleknek járó perköltség különbözeteként 11.900 forint mutatkozik, melyet az alperes köteles a felperes javára megfizetni.

P é c s , 2015. november 9.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, dr. Vogycska Petra s.k. bíró